

LATER ALS IK VLIEGEN KAN

ADRIAAN
VOLK

Een jongen op zoek
naar de vrijheid om
zichzelf te zijn

Adriaan Volk

Later als ik
vliegen kan

KokBoekencentrum Uitgevers • Utrecht

Ontwerp omslag: Studio Jan de Boer
Lay-out binnenwerk: Crius Group
Auteursfoto: Anne Marie Ostendorf

ISBN 9789026625428
ISBN (e-book) 9789026625435
NUR 285
www.kokboekencentrum.nl

© 2022 KokBoekencentrum Uitgevers

Alle rechten voorbehouden

Uitgeverij KokBoekencentrum vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Ik heb dit boek geschreven voor jou.

Hoewel de personages in dit boek fictief zijn en hun levens alleen bestaan op papier, zijn de dingen waar ze tegen aanlopen echt. Het kan zijn dat je hierdoor iets van jezelf in hun verhalen herkent. Weet dat je niet alleen bent, er zijn mensen die je kunnen én willen helpen. Praat erover. Het wordt beter zodra jij vertelt wat er in je omgaat.

Als je niet goed weet hoe je zo'n gesprek moet beginnen, of als er niemand in je omgeving is die je jouw verhaal wilt toevertrouwen, dan kun je op www.jongerenhulponline.nl verschillende instanties vinden waar je (anoniem) terecht kunt. Zij luisteren graag naar je.

If we're strong enough to let it in,
we're strong enough to let it go.
Let it all go.

– Birdy, RHODES

Het is ziek wat je tegenwoordig allemaal via internet kunt bestellen. Volgens de website was de levertijd tien tot vijftien werkdagen, maar dat zijn er inmiddels eenentwintig geworden. Ik dacht eerst nog dat ik misschien was opgelicht. Om de bestelling te bevestigen moest ik de betaling namelijk contant, per post versturen. Op de site gaven ze de tip om het geld in een dubbele kaart te doen; zo kun je aan de buitenkant van de enveloppe niet zien dat er geld in zit. Dat had ik netjes gedaan, daarna was het angstvallig stil geworden, tot ik gister een e-mail kreeg met het bericht dat mijn bestelling was verzonden!

Onrustig loop ik heen en weer door de woonkamer. Af en toe gluur ik door de luxaflex naar buiten om te kijken of ik het busje van de postbezorger al zie. Het maakt me gek. Ik dwing mezelf op de bank te gaan zitten en aandachtig naar een zoveelste herhaling van *Friends* te kijken.

Als niet veel later de bel gaat, sta ik snel op en trek een sprintje naar de voordeur.

‘Bram Janssen?’ vraagt de postbode.

‘Ja, dat ben ik,’ zeg ik gehaast.

De man overhandigt mij een klein pakketje. ‘Fijne dag nog!’ roept hij, terwijl hij het tuinpad afloopt. Ik steek mijn hand

even afwezig in de lucht, sla de deur dicht en blijf roerloos met het doosje in mijn handen staan. Mijn hart gaat als een razende tekeer.

Als ik iets ben gekalmeerd loop ik met grote passen de trap op naar boven, naar mijn kamer. Ik trek de gordijnen dicht en ga op bed zitten met het pakketje op mijn schoot. Met trillende vingers pulk ik het plakband aan de zijkant van het doosje los, en trek het met een ruk los van het karton.

In het pakketje zit een klein, wit doosje, een bruin flesje en een briefje. Voorzichtig pak ik het briefje op en vouw het open. Eerst twee slokje uit het flesje drinken (tegen misselijk) daarna de pillen helemaal opeten, staat er in slecht Nederlands geschreven. Ik lees de tekst nog een keer, woord voor woord, elk woord met evenveel aandacht. Holy shit, ik kan gewoon niet geloven dat ik dit via internet heb besteld!

Ik leg het briefje opzij en pak het flesje uit de doos. Met enige kracht draai ik de dop van het flesje af en ruik aan de vloeistof. De muffige damp prikt in mijn neus en irriteert mijn holttes. Er zit geen etiketje op, dus het zou echt van alles kunnen zijn. Voorzichtig zet ik het flesje op mijn nachtkastje neer. Ik pak het witte doosje uit het pakketje, peuter het open en laat een stuk of twintig pillen in mijn hand glijden. Ik bestudeer ze zorgvuldig. De grootte van de pillen valt me mee, ze zijn langwerpige en een beetje poederig. Even overweeg ik om eraan te likken, gewoon om te kijken hoe ze smaken. Ik besluit dat het beter is van niet en leg de pillen voorzichtig naast het flesje op mijn nachtkastje.

Water, ik moet nog water hebben. Ik sta op en loop naar de badkamer.

In de badkamer blijf ik nog even voor de spiegel staan, ik wil nog één keer naar mezelf kijken. Mijn kleren heb ik zorgvuldig uitgekozen: een witte bloes, zwarte broek en zwarte

sokken zonder gaten. Ook aan mijn haar heb ik vanochtend wat extra aandacht besteed. Het duurde ruim twintig minuten voor ik mijn bruine, wilde haar in een kuif had kunnen bedwingen waar ik enigszins tevreden over was. Ik staar in de spiegel, het is alsof er een vreemde naar me kijkt. Ik kijk de jongen aan, recht in zijn lege, grijze ogen. Als ik beseft wat hij gaat doen breekt het zweet me uit; de twijfel slaat toe. Ik weet dat het leven best wel mooi kan zijn, het kan, maar ik weet ook dat het voor mij voorbij is. Mijn eenentwintigjarige leven was te veel. De angsten zijn te groot geworden en de geheimen te zwaar. Zou het ooit beter worden? Ik schud mijn hoofd, ik had mijn beslissing toch allang genomen.

Ik vul een glas met water en loop weer terug naar mijn kamer. Als ik langs mijn bureau loop leg ik de brief die ik voor mijn ouders achterlaat nog even recht. Ik zet het glas op mijn nachtkastje, pak dan het pakketje, het briefje en het lege doosje van mijn bed en gooi ze in de prullenbak. Ik kijk mijn kamer rond om te controleren of écht alles netjes is; het moet perfect zijn. Ik veeg nog wat stof van mijn bureau en ga dan weer zitten op bed.

Nu moet het gebeuren.

Ik haal diep adem, pak het flesje van mijn nachtkastje en breng het trillend naar mijn lippen. Even twijfel ik nog, maar neem dan vlug twee slokjes. Bah! De drank smaakt bitter en brandt in mijn slokdarm. Ik begin direct te kokhalzen. Vlug neem ik een paar grote slokken water. Ik dacht dat die bende juist tegen de misselijkheid moest helpen!

Als het misselijke gevoel een beetje is weggezaakt, veeg ik de pillen van het nachtkastje in mijn hand. Ik stop ze allemaal in één keer in mijn mond en begin te kauwen. De smaak doet me denken aan paracetamol. Ik neem nog een paar slokken water en probeer de brij in mijn mond door te slikken. Op-

nieuw begin ik te kokhalzen. *Niet overgeven. Binnenhouden!*

Als mijn mond leeg is besef ik wat ik heb gedaan en raak ik in paniek. Mijn hart begint sneller en harder te kloppen. Er is nu geen weg meer terug. Mijn handen beginnen te tintelen. Ik lijk de grip op de realiteit te verliezen. Een gevoel van spijt bekruipt me. *Overgeven. Je moet nu snel overgeven!* Mijn kamer begint te draaien en alles lijkt te verdwijnen in het niets. Wankel sta ik op om naar de badkamer te lopen. Ik denk dat ik stik. Mijn zicht wordt wazig – ik krijg geen lucht – ik probeer mijn vleugels uit te slaan om weg te vliegen, maar ik val. Hard en diep.

1.

Terwijl we wegrijden van huis vraag ik mezelf af of ik hier ooit nog terug zal keren, of ik ooit nog terug zal komen in dit dorp waar ik geboren ben. Dit typisch dorpse dorp, waar kinderen op straat kunnen spelen, honden vrij mogen rennen door het gras en moeders staan te roddelen op het kerkplein. Als kind was ik er nooit iets tekortgekomen. Ik was gewoon een normale jongen. Gewoon, net zoals de rest. We woonden in een gewoon rijtjeshuis van bruine bakstenen, rode dakpannen op een schuin dak mét dakkapel, en een oprit van donkergrijze tegels waar een Volvo stond geparkeerd.

In onze achtertuin stond een grote kersenbloesemboom. In het voorjaar klommen mijn vier jaar oudere zus Kira en ik tussen de lichtroze bloesem door en plukten we de blaadjes om daarmee parfum te maken. Dit deden we door de roze blaadjes in grote emmers water rond te roeren tot ons het zweet op het voorhoofd stond.

In de zomer verstopten we ons tussen de groene bladeren of bouwden we hutten tussen de takken met oude lakens. Vanuit de boom hadden we dan perfect zicht op het speeltuintje achter ons huis en konden we andere kinderen uit de buurt bespieden. Ik voelde me veilig, terwijl het leven aan mij voorbijtrok als een film.

Als de blaadjes van de boom begonnen te vallen mochten we na het avondeten niet meer buitenspelen. Vanuit mijn slaapkamerraam kon ik de boom dan zien; vechtend om zijn takken omhoog te houden in de storm, terwijl ik droog en warm wachtte tot de zon weer door zou breken.

In de winter ging ik altijd met mijn slee op de foto voor de boom. ‘Dat is een mooi gezicht met die witte takken,’ zei mijn moeder dan. We maakte gewoon één foto, soms twee, als het rolletje vol moest. Het leven was eenvoudig en simpel. Geen zorgen over morgen, want elke dag, elk seizoen zou hetzelfde zijn.

Toen we gingen verhuizen hebben de nieuwe bewoners als eerste de boom weggehaald. Met een kettingzaag de dikke stam vernield, waarna de boom met een harde plof in de tuin was gevallen. Zijn takken in knop, gewoon zoals altijd, klaar om het voorjaar kleur te geven, klaar om geplukt te worden voor het creëren van een geurloos parfum door een stel onwetende kinderen.

Niets is zeker in het leven. Alles gaat voorbij. De dood sluipt als een moordenaar om het huis en staat op het punt om toe te slaan. Je weet dat hij er is. Je hoort zijn voetstappen, het geritsel in de struiken. Als een klein kind wacht je onder de dekens tot de voordeur wordt ingetrapt, de dood met een hoop kabaal de trap op stormt, je kamer binnenkomt en zijn handen net zo lang om je keel klemt tot je lippen blauw zijn en je ogen voor eeuwig staren –

Ik zet de autoradio wat harder en ga op zoek naar een kanaal waar een nummer wordt afgespeeld dat me bevalt. De airco is stuk, een benauwde ochtendlucht met een zweem van uitlaatgassen stroomt door het open raam de auto binnen.

‘Ben je gespannen?’ vraagt mama. Haar handen wrijven onrustig over het stuur terwijl ze de koppeling langzaam op

laat komen om weer enkele meters vooruit te schuiven in de file.

‘Nee hoor,’ antwoord ik.

Dwangmatig tik ik met mijn voet op en neer. De file maakt me gek. Gekker dan ik al was. Ik moet vooruit. Het liefst zou ik uitstappen en wegrennen van alles en iedereen. Gewoon rennen tot ik genoeg vaart heb om mijn armen te kunnen spreiden en los te komen van de grond –

Mijn telefoon trilt in mijn broekzak. Ik dwing mezelf om niet te kijken, omdat de berichten mij onrustig maken. Ik kan geen prikkels meer verdragen. Het is alsof elk gesproken woord, elke erkenning van mijn bestaan, me verder naar de afgrond duwt. Ik wil geen mensen meer spreken. Ik wil niet meer liegen. Mijn leugens zijn zo complex geworden dat ik zelf niet eens meer weet wat de waarheid is. Ik pak mijn notitieboekje uit mijn tas en vul mijn lijstje aan met dingen waar ik aan wil werken: *ik wil eerlijk kunnen zijn, over alles.*

Vanuit Het Bakken, mijn eindbestemming van deze reis, hadden ze de opdracht gegeven om vooraf vast na te denken over dingen waar je aan wilt werken. Tot nu toe was ik niet verder gekomen dan: *ik wil niet meer bang zijn.*

De angst is misschien nog wel het ergste. Angst voor het leven, angst voor de dood, angst voor het onbekende, angst voor mijn lichaam; dat mijn hart zomaar ineens zal stoppen met kloppen. Misschien is dat wel de reden dat ik dood wil: gewoon maar gelijk doen, dan heb je het maar gehad.

‘Wat schrijf je op?’ vraagt mama.

‘Niks.’ Ik sla het boekje met een klap dicht en stop het terug in mijn rugtas. Ze kijkt me bezorgd aan. Ik voel me schuldig. ‘Niets bijzonders,’ breng ik nog eens rustig uit.

‘Als je maar weet dat je vader en ik trots op je zijn. Het is goed dat je dit doet, we vinden het erg knap.’ Haar grijze

ogen, die bijna identiek zijn aan die van mij, worden waterig, waardoor ik me nog schuldiger voel.

‘Je kunt weer rijden,’ zeg ik, en ik knik naar de lege ruimte die voor ons op het asfalt is ontstaan. Ik heb geen tijd om me schuldig te voelen of me bezig te houden met het verdriet van mijn moeder. Ze had er zélf op gestaan om mij naar de boot te brengen. Misschien omdat ze denkt dat ik anders niet echt zal gaan en mezelf in zee zal storten. Misschien omdat dit het enige is wat ze op dit moment nog voor mij kan doen.

Na ruim twee uur rijden komen we aan in Holwerd. Een klein dorpje in het meest noordelijke puntje van Friesland. Een plek waar de tijd heeft stilgestaan en de wereld lijkt op te houden. Niets meer dan een paar verdwaalde boerderijen in een vlak groen landschap, en een lange dijk die ze beschermt tegen de grijze zee daarachter.

Vanaf hier vertrekt er met enige regelmaat een boot naar Ameland. Ik heb wat afleveringen van *Orange is the New Black* gedownload om te kunnen kijken ter afleiding tijdens de overtocht, ook al weet ik dat ik ze toch niet ga kijken, want het laatste wat ik nodig heb is afleiding. Ik moet alert blijven.

Ik ben bang. Mijn lichaam trilt en het idee dat ik over enkele minuten op een boot zit maakt me gek. Hoewel de grote veerboot toiletten, een restaurant en een zonnedek heeft, blijft het een boot. Ik kan geen kant op. En het erge is dat als ik alles overleef, ik weer met de boot moet om thuis te komen. Anders kan ik nooit meer naar huis. Nooit meer.

Mijn schouders trekken samen en mijn hart begint hard en zwaar te kloppen.

Ironisch genoeg verkopen ze alleen retourtjes voor de boot. Ze gaan er dus gewoon van uit dat als je naar het eiland vertrekt je op een dag ook weer teruggaat, iets wat blijkbaar net

zo vanzelfsprekend is als het feit dat als je geboren wordt je op een dag ook weer moet sterven –

Mama trekt de achterklep open en tilt mijn zware weekentas uit de kofferbak. ‘Weet je zeker dat ik niet met je mee moet?’ vraagt ze.

Ik schud mijn hoofd. ‘Nee. Bedankt voor het brengen.’

Even staan we ongemakkelijk tegenover elkaar, dan pakt ze me stevig vast en trekt me naar zich toe. ‘Doe je rustig aan, jongen?’

Ik voel haar lichaam schokken en leg mijn handen onwennig op haar rug. ‘Het komt wel goed, mam,’ mompel ik. Echt overtuigend zal het niet geklonken hebben want haar greep verstevigt zich. Ik trek me los uit haar omhelzing. ‘Ik moet gaan, mam.’

Ze knikt en wrijft de tranen uit haar ogen. ‘Je kunt altijd bellen.’

‘Weet ik.’ Ik geef haar nog wat onhandig een kus op haar wang, en loop richting de kleine terminal waar de boot zal aanmeren.

‘Dag, Bram! Het komt allemaal goed!’ roept ze me nog na.

Ik steek even mijn hand op in de lucht, maar kijk niet meer achterom. Het wordt nu erop of eronder. Leven of dood.

EEN PRACHTIG VERHAAL OVER HET VINDEN
VAN **MOED OM TE VLIEGEN** OP HET MOMENT
DAT HET LEVEN JE **DWINGT OM TE SPRINGEN**

Bram groeit op in een klein, christelijk dorp. Als hij erachter komt dat hij homo is, ontwikkelt hij een paniekstoornis. Langzaam neemt de angst zijn leven over, waardoor hij een dramatische beslissing neemt. Een intensief groepstherapieprogramma op Ameland lijkt zijn laatste redding. Maar wat gebeurt er als je zes compleet verschillende jongeren bij elkaar zet en ze laat praten over hun problemen? Zullen ze zichzelf leren kennen en elkaar begrijpen of elkaar mee de afgrond in trekken?

‘Krachtig debuut van Adriaan Volk, die met zijn jeugdige pen de personages in dit aangrijpende boek vleugels geeft.’

KEES SCHAFRAT, BOEKHANDEL BROEKHUIS

ADRIAAN VOLK (1989) studeerde aan de Hogere Hotelschool, tegenwoordig werkt hij als tekstschrijver en redacteur. Met zijn debuut *Later als ik vliegen kan* hoopt hij de geestelijke gesteldheid van jongeren beter bespreekbaar te maken en het taboe rond mentale problemen te doorbreken.

NUR 285

9 789026 625428

KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT